Anul II. — Nrul 37 | Prețul unui exemplar **4** Lei. | Timișoara, 9 Septembrie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. *A. C. CUZA*

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Redacția pentru jud. Severin: D. Asandi redactor Lugoj.

Specialiștii străini...

Țara mărită — de după războiu — are lipsă pentru desvoltarea industriei noui de diferiți specialiști de cari până acuma nu aveam (ca industria ceramică, gudronului, mătasei, porțelanului și altele).

Acești „specialiști" în marea lor majoritate nici nu sunt specialiști ci numai meseriași de rând, de cari avem și noi și cari mor de foame din cauza lipsei de lucru.

Ori munca este ocrotită prin diferite legi, cari însă sunt călcate în picioare cu mai multă sau mai puțină dibăcie.

Și astfel muncitorul îndigen sau „specialistul" ajung la cheremul patronului care în 80% nu este român din naștere, iar rolul acestuia este daunător intereselor țării din mai multe puncte de vedere după-cum voiu arăta mai jos.

Inaltul Regent și Patriarch al României, Miron, care a văzut cu ochii proprii jalea muncitorilor indigeni și osebit al românilor dela întreprinderile de pe Valea Oltului și a Mureșului și-a esprimat mai bine zis — imperativ a cerut factorilor respunzători, triarea și implicit trimiterea la vatră a „specialistilor" cari fură pâinea din gura românului și în plus ne spionează țara și totul aparținător ei, compromițându-o **aici** la noi cu un curaj și un dispreț demn de cei mai feroci dușmani.

Gestului înalt i-a urmator ordonanța Min. Muncii, cooperației și asigurărilor sociale publicată în „Curentul" din 4 Sept. 1928 No. 231. Onoraților cetitori s'a o cetească.

Ce a dorit și dorește Inaltul Patriarh?

Eliberarea țării de toți aceia cari întâi o sug, apoi o distrug cu unelte nouă prea puțin cunoscute.

Cari sunt aceste multe?

Bârfirea, disprețul, pângărirea și ura **înlăuntrul țării**, spionagiul și vestile rele și defăimătoare în afară.

Suntem de 10 ani uniți iar în acest timp în loc să fim trimis tineri în străinătate ca să se specializeze în diferite rămuri ale industriei moderne, și-i puteam trimite într'o țară amică ca Cehoslovacia, Italia sau Franța și Belgia și nu în Germania sau altele foste neutrale, am trimis, comisii peste comisii să ne aducă vagoane proaste, locomotive uzate, sulfur pentru chibrite, aeroplane, sperțuițe, etc. și cari ne-au costat mulți bani — foarte mulți — afară de atâtea vieți omenești nevinovate.

Ce faceau acești tineri trimiși pentru specializare?

Invățau meseria, cultura statului sau poporului respectiv obiceiuri și datine iar în plus pe lângă acestea prin munca lor depusă ar fi dovedit hărnicia și inteligența înăscută a românului, aceștia erau pionii pe cari se putea sprijini creditul țării, iar sosiți în patrie erau **meșterii adevărați** ai nouilor elevi.

Nu e destul, că la noi se fură și șantajează atât, cât nici în Senegal sau Kamerum, mai dăm prilej patronilor (80% străini de neam, limbă și lege) și „specialiștilor" de a ne fura, defuima și spiona așa cum vreau, așa cum le place datorit ticăloșiei, nepăsării și desinteresului nostru al tuturor românilor.

Vă întreb ați văzut „specialiștii" în jocul de „football"? Poftim exemple la Timișoara, Reșița, Petroșani, Arad, Oradea, Cluj, Brașov, Tg.-Mureș, Sătmar, Uioara, Diciosân-Mărtin, Sibiiu, Cernăuți, Ploești, Galați, București, etc.

Serviciile speciale de siguranță să dea o raită printre acești specialiști de football și va vedea de au sau nu actele în regulă? și **indiferent de aceasta cu ei peste granită — dar imediat!**

Noi ce-i un trup și-un cuget am plăti scump această tricăloșie. De ce? Acestia vor fi primii, cari într'un eventual războiu s'ar rescula cu elemente ușor înflamabile înpotriva elementului românesc, aceștia sunt cari sapălent, dar treptat la zdruncinarea acestei țări nouă așa de scumpe.

„Specialiștii" n'au loc acum după 10 ani în țara aceasta atunci când iei o sug și o mulg, atunci când aceștia i-au pâinea din gura românului pe care 'l vezi: portar, servitor, măturător sau vizitiu la atâtea întreprinderi „naționale", proprietatea atâtor Păduchiosunberg, Finkelstein sau Paiesenberg și cari toți se bucură de dispozițiile legii pentru încurajarea **industriei naționale.**

Ori întreb ce încurajare să i-se dea unei mori, sau unui ferestrău sau destilăriei de petrol, cari au fost și sunt industrii mari îndigine de când e țara românească; ce favor la o moară care omoară pe bietul țăran cu 14—16% sau unui ferestrău, cărora le-ar trebui mărginită activitatea doar ne-au furat munții, au sărăcit țara au produs atâtea nenorociri când cu ploile mari, sau ce favor unei fabrici de panglici, de ață, mătasă, pânză, ciorapi, stofă, acăror produse sunt mai proaste și mai scumpe decât produsele importate?

Pentru ca să poată avea „specialiști" (în ating latura pecuniară, — a politicei vamale și a îmbogățirii acționarilor acestor a peste noapte), cari apoi să te fure, să te jupoaie să te'nșele și apoi să-și bată joc de noi, ca de o țară de nemernici.

Priviți, umblați printre ei faceți pe „agentul provocator" printre ei (căci scopul scuză mijloacele) și veți auzi, veți vedea, ce vorbesc, ce spun ce pregătesc în ori și ce loc în ori și împrejurare.

Auzindu-i și convingându-vă despre rostul vorbelor lor veți striga „săriți hoții!"

Iar până atunci rog pe toți frații români (nu pe cei interesați cu mai multe sau mai puține acțiuni și cari „își întorc suba după cum bate vântul" — și mai puțin au tresăltut la vederea drapelului nostru mândru) — ca să ceară stăruitor trimiterea la „vatră" a acestor lăcuște aduse de vânturi, căci noi cari am luptat pentru această țară un voim odată cu capul, ca acești „specialiști" să-și bată joc de noi, de țara noastră de totul nostru care ne este mai scump decât însăși viața pe cari cu drag o vam da la cea dintâi chemare a țării.

Afară cu ei, afară cu aceste lăcuste de pe ogorul strămoșilor nostri morți în roată, afară ca se putem da pâinea cea de toate zilele acelora cari sunt trupina acestei țării și la cari numai în timp de nevoie pe drept și cu siguranță putem conta.

„Specialisti" avem și azi atâția și nu-și pot găsi plasarea: avem ingineri, de tot felul, avem meseriași — la număr, ca ori și care altă țară — iar în 10 ani avem supra producție ce vom face cu aceștia unde-i vom plasa? Căci „specialiștii" se naturalizează pe un șpert foarte ușor, ce vom face, — având acum concurență mare — peste câți-va ani?

Iată marea problemă care ar trebui imediat soluționată în felul îndicat de I. P. S. S. Patriarhul Miron ,adecă triarea și darea peste graniță, a tuturor samsarilor, acaparatorilor, achizitorilor, funcționarilor de tot felul toți de altcum „specialiști" — husari de ai lui Horthy, — proxeneți, parasiți și spioni, — triare repede, fără milă, fără intervenția cutărei „dame voalate" sau a spărțului (produs românesc adevărat!), căci altcum vom zice în scurt timp „pieirea ta, din tine Israele", iar celor ce nu simt nu cugetă **românește** și vor sta sau stau în ajutorul acestor „specialisti" le zic:

„Mânca-i'ar casa pustia."

Un fost voluntar.

Presa din Sărindar și anexele ei

Când bătrânul gazetar C. Mille, care a cântat toată viața din cimpoiu aceleași minciuni răsuflate, a vândut ziarele „Adevărul" și „Dimineața", cu palat cu tot, grupului ovreesc în cap cu Rozenthal—Blank & Comp., distinsul polemist **Tudor Arghezi** scria următoarele:

„A MURIT CONST. MILLE, MORMÂNTUL LUI INCĂ PUTE..."

Era în această frază tot disprețul adresat celui care a otrăvit sistematic mulțimea incultă, prin tot felul de inexactități seculare — **paliative necesare vulgului dornic de bucurii ușoare și de senzații eftine** — și toate acestea numai pentru și în interesul tirajului.

Sistemul întrebuințat de C. Mille, a fost executat apoi de către cumpărătorii evrei, punct cu punct. Pricepând mai bine ca precursarul lor, avantagiile materiale ce se pot obține de pe urma foii tipărite, salariații condeiului fără scrupul și conștiință, și-au făcut din lăudarea instinctelor animale ale bietei opinii publice încrezătoare încă în basmele scrise, — un prepetuu mijloc de speculație.

Odată adânc înfiptă în masă, sub mască de fără culoare politică, presa aceasta independentă și democrată și-a lărgit câmpul de activitate, începând prin a-și înmulți puii cari se ridică azi amenințători, luând locul a peste 75% din presa românească adevărată.

Tentaculele se întind la sate prinpublicații noui și **„PE INTELESUL TUTUROR"** la copii, la adulți, în literatură, în teatru, în finanță, în guvern și dacă vreți chiar printre femeile noastre cari au primit ignobilul rol de a redacta o pagină zisă **„A FEMEII"**. Ce ne-a adus până azi presa din Sărindar cu anexele ei.

Ne-a adus un scris internațional, nătângia, perversiunea, fățărnicia, corupția și ceiace e mai trist, e că această stare de lucruri e menținută pentru un anumit scop, pentru, **„INFRĂȚIREA GENERALĂ"** cea mai deșuchiată, formulă democratică sub adăpostul căreia și cu ajutorul ei, bancherul evreu, tințește să-și refacă țara pierdută pentru poporul ales.

Nu fac în această însăilare, un proces de antisemitism. Există însă o deosebire fundamentală între **evreul** tinichigiu care luptă și el pentru o pâine cum luptă

Apostolii necunoscuți ai Banatului

Inv. Alexandru Iancovici

Precum o țară își are oamenii ei cărora li datorește recunoștință în urma faptelor săvârșite, tot astfel și unele comune singuratice au la anumite timpuri bărbați, cărora să cade să le fie recunoscătoare pentru serviciile aduse pe teren cultural, național și altele. Aceste servicii se pot aduce și astăzi de anumite persoane în slujba neamului, însă într'un mod covârșitor s'au putut aduce înainte de războiu, adecă atunci, când eram sub stăpânirea ungurilor cari pe toate terenurile căutau desnaționalizarea noastră.

Unul dintre aceștia ce timp de 49 ani a stat în fruntea românilor din comuna noastră Hodoș jud. Timiș-Torontal, ținând vie și trează conștința națională, precum și existența ființei noastre, a fost înv. **Alexandru Iancovici** de present înv. pensionat.

Fiu de preot, născut în comuna Fădimac, la 16. XI. 1859, se mută împreună cu tatăl său în comuna Hodoș, unde apoi termină cursurile primare și între anii 1876—1880 termină cursurile pedagogice la preparandia din Arad.

La 1883 depune examen de limba maghiară și cvalificațiune înv. tot la Arad.

Primul an ca învățător îl face în comuna vecină **Cuvejdia**, iar după aceasta și până în prezent stă în comuna noastră, 18 ani ca înv. în funcțiune, 1883—1901, la care dată stăpânirea vitregă persecutându-l, — ca pe toți bunii noștri români de pe vremuri, — l'au pus în penziune. Se vedem acum cari sunt motivele pentru cai acest înv. a fost pus în penziune, precum și cauzele cari ne-au determinat a-i arăta în mod sumar biografia.

Comuna noastră Hodoș după plăsmuirea ei a fost o comună pur românească.

N'a locuit în ea nici un străin, afară de administratorul moșiei grofului Wimpfen, anume Hemen. Acest Hemen Mateaș nu s'a simțit mulțumit cu această stare de lucruri, că el să locuească într'o comună **pur românească.** Ce a făcut ce a dres împreună cu notarul comunei tot ungur, cedează din proprietatea sa o porțiune de teren, care se zice că pe vremuri era a sătenilor Români, însă la anul 1863 în anul foametei a fost părăsit și groful a pus mâna pe el și în fine l'a cedat în favoarea colonizării ungurilor.

Și așa prin ajutorul administratorului de moșie a Grofului Wimpfen, Hemen, a început a curge un roiu de neam străin (Unguri) și au împestrițat comuna noastră românească. Dela începutul venirii lor în comună, au început a-și arăta supremația, căutând să se impună pe toate terenurile. Și pentru ca isbânda să le fie mai sigură, cel dintâi punct al lor a fost școala. Aici însă află un suflet mare, un suflet românesc cu o inimă și voință de fier, care a preferat a îndura cele mai negre mizerii, decât să-și lase neamul pradă în ghiarele cotropitorilor.

La toate alegerile comunale noui mosafiri căutau, ca în reprezentanță și antistie să aibă majoritatea, ca astfel să poată avea influență asupra elementului românesc din comună. Aici însă s'au izbit de dragostea de neam insuflată de harnicul înv. așa, că toate frământările lor de a ajunge cârmuitorii unei comune românești, au rămas zădarnice.

La toate alegerile de deputați sentimentul național sădit în sufletul poporului nostru de învățătorul său s'a evidențiat prin fapte demne de apreciat. Așa că

BCU Cluj / Central University Library Cluj

oricare proletar creştin şi între evreul gazetar, **specimen de insectă vătămătoare, incult şi mârşav care nu iartă,** care întrebuinţează toate culisele rele ale rasei sale întru ajungerea scopului, veşnică ţintă falşă şi nedemnă; care prin scrisul lui infect şi creiat anume pentru speculaţia patmilor josnice ale oamenilor simpli, răspândeşte pretutindeni doliul şi răzbunarea.

Noi cu ce luptăm? Avem câteva foi sărace, scrise rău şi întreţinute din mila publică. Sunt aşa fiindcă noi lucrăm din inimă, noi punem tot focul sacru pe altarul adevărului şi dreptăţii pecând ei ce pun? THEJGHEAUA!

Aşa dară, dacă vrem să scăpăm de toate răutăţile ce ne înconjoară, dacă vrem să facem câţiva paşi înainte, trebuie să doborâm mai întâiu şarpele otrăvitor care este **„anumita presă"** din cuibul sărindarilor.

Cei ce simt româneşte şi ţin la ţara lor, vor şti să tragă concluziile necesare din rândurile de mai sus, refuzând să întreţină cu banii lor o presă potrivnică intereselor şi aspiraţiunilor neamului românesc. **C. N.-Z.**

Naţionalizarea comerţului şi şcoala

de: **Dem. Stănculescu, profesor**

(Urmare).

Din anul 1921 începe să funcţioneze şi la Cluj o Academie Comercială organizată aproape întocmai ca şi cea dela Bucureşti.

Singura deosebire constă în aceea că Academia Comercială dela Cluj în loc de 3 secţiuni, are numai 2 iar între materiile de curs, a introdus şi „Istoria literaturii române" şi predă ceva mai desvoltat „Psihologia".

Rolul celor 2 instituţii de înaltă cultură economică, respectiv al Academiilor Comerciale din Bucureşti şi Cluj, este de a pregăti pentru conducerea întreprinderilor comerciale naţionale, elemente dotate cu toate cunoştinţele necesare pentru această dificilă sarcină.

Academiile Comercială mai au menirea să pregătească pe viitorii profesori ai învăţământului comerçial, întrucât numai aceste instituţii sunt în aşa fel organizate, că pot da licenţiaţilor lor acele elemente de cultură economică generală, fără de cari profesorul din învăţământul comercial cu greu îşi poate îndeplini menirea sa.

Din păcate, s'a pus şi aici o barieră inexplicabilă licenţiatului, acestor instituţii, anume aceea că el nu poate avea accesul firesc de a se putea prezenta la examenele de capacitate pentru toate materiile cari se predau în şcolile comerciale.

Până în prezent, licenţiaţilor Academiilor Comerciale, le este îngăduit a se prezenta pentru examenul de capacitate numai la următoarele materii: Ştiinţe Comerciale, Ştiinţe juridico-economice şi Productologie.

Nu ne putem de loc esplica pentru care motiv nu le-a fost până acum permis să se prezinte la examenul de capacitate pentru toate celelalte materii şi cu deosebire pentru „Geografia economică şi Matematici, când ştiut este, că însăşi şcoala comercială superioară îi abilitează pe aceşti licenţiaţi (aceia cari o au la bază) pentru predarea susmenţionatelor materii căpătând la Academia Comercială ultimele iniţieri în acele specialităţi.

Această lacună de organizare se poate observa, constatând lipsa enormă a manualelor didactice de specialitate în şcolile comerciale.

Abia în ultimii 2 ani, am putut avea câte-va manuale bune de Geografie economică şi de Matematici dar ne lipseşte şi azi după atâţia ani dela război, un manual de „Geografiei ceonomică a României", profesorii respectivi, fiind siliţi să predea elevilor după manualele cursului inferior de liceu, completate cu tot felul de date culese din diverselele statistici economice şi acestea atât de incomplete şi de neregulate.

Atât de hibridă se prezintă azi legislaţia învăţământului comercial cu privire la pregătirea corpului didactic pentru şcolile comerciale, încât este foarte explicabilă lipsa de manuale corespunzătoare cu menirea acestui învăţământ în timp ce numărul şcolilor comerciale, a ajuns azi să măgulească chiar şi pe cei mai sceptici.

Din acest punct de vedere, se poate afirma, fără exagerare, că instituţiile menţionate se desinteresează de a impune forurilor conducătoare, o grabnică revizuire a legislaţiei învăţământului comercial, legislaţie care ar trebui să prevadă fără nici o restricţie, dreptul licenţiaţilor Academiilor Comerciale, de a se prezenta la examenul de capacitate pentru toate materiile de predare prevăzute în programele şcolilor comerciale cari trebuesc şi ele fundamental revizuite după cum vom arăta mai departe.

Dar pe lângă pregătirea corpului didactic petru şcolile comerciale, şi a conducătorilor întreprinderilor economice din Ţară, aceste instituţii au mai fost create şi pentru formarea unui personal select şi perfect iniţiat în reprezentarea intereselor economice ale Ţării în străinătate, anume în pregătirea de ataşaţi comerciali, consuli, consilieri economici în legaţii, comisi-voiajori pentru străinătate, etc.

La noi în ţară, unde totul se rezumă la biurocratism şi la obişnuinţe tradiţionale, până şi azi în această epocă de nediscutată modernizare şi specializare a vieţii economice, se trimet în străinătate pentru primele locuri enumărate mai sus, licenţiaţi în drept sau în litere, cari şi-au făcut un an sau doi ucenicia biurocratică în vreunul din birourile Ministerului de Industrie şi Comerţ sau ale Ministerului de Externe.

Avem atâtea bogăţii naturale de pus în valoare, bogăţii pe cari se străduesc să le cunoască şi să le înţeleagă prin prisma rentabilităţii licenţiaţii Academiilor Comerciale, dar conducătorii noştrii prea mult preocupaţi cu luptele politice, uită mereu să legiferеze drepturile acestor licenţiaţi în cadrul noilor condiţiuni ale vieţii noastre economice.

Ne mai mirăm că activitatea comercială în interiorul Ţării pulsează ca viaţa unui om în agonie; ne mai mirăm că relaţiunile noastre economice cu străinătatea sunt atât de reduse şi rând pe rând pierdem debuşeurile noastre de desfacere, în loc să le păstrăm pe cele vechi şi să creăm altele noui.

Iar dacă ia cineva condeiul în mână ca să stigmatizeze lipsa de interes şi de prevedere a celor puşi să orânduiască toate aceste lucruri, o întreagă serie de argumente stilizate, pline de sofisme, se debitează din partea celor vinovaţi, ca şi cum s'ar aduce în acest fel o soluţie pentru răul care ne afundă tot mai tare în abisul neînţelegerii noastre.

O spunem cu multă durere, că interesele primordiale ale Ţării, au fost lăsate peste tot locul pe al doilea plan, pentruca să se dea voe vorbăriei sterpe să astupe prin argumente lacunele în anumite tălănuchi de activitate în Stat. Ca şi cum barca Statului o poate duce vântul cu biata ei pânză veche găurită de furtuni şi care în loc să fie înlocuită cu pânză nouă şi tare este astupată peste toate rupturile cu bietele mâni ale bătrânilor barcagii lipsiţi de putere. (Va urma).

Intrebăm

pe d-l Dr. Proşteanu, primmedicul oraşului:

Câte inspecţii aţi binevoit a face, de 6 ani, de când funcţionaţi în fruntea Oficiului Sanitar al oraşului, la cafenelele, restaurantele, crâşmele jidoveşti din oraş, unde se vinde vinul cel mai prost falşificat din întreaga ţară?

Pe câţi i-aţi amendat?

In câte restaurante jidoveşti, aţi constatat cea mai infectă murdărie cu milioane de muşti şi insecte, — şi pe câţi i-aţi amendat?

Pâinea ce se coace de către brutarii jidani, de ce e acră şi de ce se află tot felul de insecte şi chibrite în ea?

Vă rugăm să ne răspundeţi, — dacă nu Vă supăraţi!

Informaţiuni

O minune. De când d-l prefect Dr. Coste a chemat la sine pe toţi picherii şi cantonierii şoselelor naţionale din judeţ şi le-a spus, că va concedia din serviciu pe toţi aceia, cari nu-şi împlinesc dotaria, — s'a întâmplat o minune.

Cine călătoreşte în judeţ rămâne mirat de tăbliţele înfipte la marginea de drum, ce indică raza de serviciu a fiecărui picher,, cât şi de faptul, că cantonierii şi picherii se află de fapt la lucru.

Ce bine ar fi fost, dacă această măsură s'ar fi luat înainte cu ani de zile şi nu ar fi trebuit să ajungă şoselele în halul în care se află.

D-l Dr. Coste a înţeles să facă prefecţie şi am dori, că cealalţi prefecţi din ţară să vină în Timiş-Torontal, ca să înveţe cum trebue să se conducă un judeţ.

Camera de Comerţ şi Industrie din Lugoj, şi-a stabilit biurourile în apartamentele dela parter din palatul Muschong din str. Regele Ferdinand. Această nouă instituţiune şi-a început activitatea din luna trecută, odată cu numirea d-lui profesor Romul Şoimu în postul de secretar a Camerei.

Contractul cu „Dacia" s'a încheiat. Primăria Lugoj reprezentată prin d. Primar Ion Haramba-şa a încheiat contractul de închirierea marelui hotel şi restaurant „Dacia" cu d. Petru Vlădău din Lugoj. Acest edificiu al comunei i-s'a încheiat d-lui Petru Vladău pe un timp de 10 ani cu o chirie de 300.000 lei anual.

Asociaţia cor. şi fanf. rom. din Banat. Dorind a veni în ajutorul societăţilor corale şi a fanfarelor, care au statute aprobate şi **nu sunt trecute** în registrul persoanelor juridice am tipărit toate documentele necesare şi le-am distribuit tutuor corurilor şi fanfarelor spre a se servi de ele.

Şi cum unele scrisori n'au ajuns la destinaţie ori au fost ridicate de persoane străine, multe societăţi recalmă documentele.

Epuizându-se tipăriturile, comunicăm celor interesaţi, că vom publica în N-rul viitor al acestei gazete textul tuturor documentelor şi indicaţiile necesare ca aşa, societăţile să-şi poată întocmi cererile, cu anexele recerute.

Totodată, rugăm, cu **toată insistenţa,** ca societăţile, ce au primit tipăriturile, să le înainteze **de urgenţă** Asociaţiei, ca să le înainteze tribunalelor respective.

Repet: d-nii preşedinţi şi diriginţi sunt **provocaţi** a-şi îndeplini datoria ce au, stând în fruntea societăţilor, altcum, oricât ar obosi Asociaţia, **nicicând** nu vom putea realiza organizarea socităţilor noastre şi nu vom putea **promova** cântecul românesc.

Prof. **I. Velceanu,** preşed.

Hramul (Ruga) bisericii ort. rom. din Timişoara, Principele Carol (Iosefin). Serbându-şi comuna bisericească ort. rom. din Timişoara, Principele Carol (Iosefin) hramul (ruga) în ziua de 8 Septemvrie, — praznicul „Naşterii Preacuratei Fecioare" — vor avea loc în Capela parohială următoarele servicii dumnezeieşti: Vineri, 7 Sept. la ora 6 şi jum. seara priveghere (denie); Sâmbătă, 8 Sept. la ora 9 dimineaţa Sf. Liturghie oficială în sobor, apoi procesiune (litie) la cimitir unde se va face sfinţirea crucii şi pomenirea morţilor. Sâmbătă, 8 Sept. la ora 6 seara priveghere (denie) şi conferinţă religioasă.

Şcoala Elementară de Comerţ şi Cursul Seral Suprapus—Timişoara. Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, următoarele:

1. Inscrierile şi reînscrierile la această şcoală, se vor face între 1 şi 3 Septembrie a. c. inclusiv.

2. Examenele particulare şi corigenţele se vor ţine între 10 şi 15 Septemvrie a. c.

3. La 17 Septemvrie a. c. vor începe înscrierile elevilor cari au trecut examene între 10 şi 15 Septemvrie a. c. la clasele respective.

4. Cursurile vor începe la 24 Septembrie a. c.

La şcoala noastră se primesc absolvenţii şcoalelor primare; cursurilor şcoalei elementare de comerţ durează 3 ani după care

BCU Cluj / Central University Library Cluj

la una din alegeri (Dr. Marta din Lipova) d-l învăţător este deţinut, **ca mare instigator** şi eliberat numai după plecarea oamenilor la alegere.

Stăpânitorii timpurilor de atunci văzând că intenţiunea lor de a desnaţionaliza pe români, nu dă nici un rezultat, au pornit cu alte mijloace: cu momeli, reduceri, promiţând înv. un post mult mai bun (Şanoviţa) dacă cedează şcoala confesională, — luând fiinţă şcoala nouă comunală, în contra desvoltărei noastre naţionale. Invăţătorul Alexandru Iancovici a rămas neclintit în ideile sale, refuzând toate ofertele.

Iancovici, fostul primpretor (şi mai târziu „fişpan") văzând, că cu bine nu merge, a început a ameninţa primarul de atunci că dacă nu va influenţa asupra reprezentanţilor să primească şcoala comunală, va fi destituit. Glasul apostolesc al înv. însă şi de data aceasta are efect că la momentul când d-l „föbiro" descinde la faţa locului pentru ţinerea şedinţei; primarul nu primeşte propunerea. E destituit la moment! Representanţii însă resping propunerea d-lui föbiro.

Planul rămâne baltă, iar şcoala confesională a existat mai departe.

Acum vin pentru înv. momentele cele mai critice.

La intervenţia d-lui „fibirău" după fiecare alegere a început a face inspecţie peste inspecţie, denunţuri la Consistor, şi ba că şcoala nu-i corespunzătoare, ba că elevii nu-s pregătiţi în limba maghiară, ba că şcoala n'are drapel unguresc, ba că înv. tratează rău cu copii de unguri, ba că tineretul poartă brâne tricolor şi cântă cântări oprite (Deşteaptăte Române) şi din toate acestea se naşte un şir de arătări, care ţin 7 ani, cu un şir de **învestigaţiuni pe capul bietului înv.**

Ministerul intervine la Consistorul din Arad şi înv. este strămutat la Târgovişte. Aici stă un an de unde se reîntoarce la Hodoş. In fine se penzionează cu o penziune de 28 cor. anual. Acum nu mai au stăpânii unguri ce să-i mai facă. Deacum şi lupta pe teren naţional este purtată de înv. mai pe faţă până ce în fine vine războiul din 1914—1918.

Indată după întrarea României în război, soarta înv. A. Iancovici a fost aceea, ce au avut-o mulţi din bunii noştri români: „Internarea definitivă" la Sopron. Aici timp de 2 ani luptă bătrânul învăţător cu amarul vieţii, trăind în lipsuri şi necazuri. De acolo din depărtare privea spre răsăritul îndepărtat, unde-şi ştia fraţi porniţi spre desrobirea noastră.

„Acolo —îmi spunea bătrânul înv. — cutreeram câmpii cumpănind în gând peripeţiile războiului şi deşi citeam în ziare unele ştiri, totuşi sâmburele nădejdii nu s'a stins din mine şi gândeam: Oare poate un neam ca al nostru să se steargă de pe faţa pământului? Ori poate un neam să se înece în lacrămile sale? Şi par'că auziam un glas tainic, care îmi spunea că va veni timpul, trebue să vie timpul, în care să răsară soarele nostru şi astfel mă întorceam la locuinţă cu sufletul copleşit de durere şi nutrit de speranţa unor vremuri mai bune pentru noi".

Şi în adevăr nu peste mult timp, la intervenţia d-lui Dr. Ciclo Pop, bătrânul înv. este scăpat din **„Robia babilonului unguresc" şi eliberat** acasă, unde însă i-s'a pus din nou în vedere de cei mari ai zilelor de atunci:

„D-ta este internat acum aici acasă". Şi acum bătrânul înv. apăsat de mulţimea suferinţelor stă acasă liniştit la aparenţă, însă cu sufletul frământat de grija neamului. Ziua de 1 Dec. 1918 a reîntinerit sufletul chinuit al bietului înv. şi parcă-i aud glasul slab şi tremurător „Acum slobozeşte Doamne pe robul tău că mi-s'a împlinit visul".

Astăzi bătrânul înv. după ce a mai servit trei ani ca înv., aşa bătrân cum e, trăeşte cu o penziune de 440 Lei lunar, însă mai mult din mila nepoţilor, de cari de n'ar fi ajutat ar fi avizat la cerşetorie. Albit de zăpada vremi, apăsat de greul suferinţelor şi numărul anilor, corpul drept de odinioară se cam gârbovise, ochilor le slăbiseră agerimea, numai luciul blând nu l'a putut răpi timpul, ci a rămas neschimbat ca o oblindă luminoasă a unui suflet senin.

Imi amintesc cum de multe ori vorbea sătenilor cari îl ascultau: Priviam cu ochii câte un punct din zare şi mă gândeam: cât amar, câte amăgiri, câte necazuri, câte dureri s'or fi strecurat în sufletul acestui om isbit cu atâta nepăsare de valurile sorţii şi cu atâta cruzime de vitregia timpurilor.

L'am cercetat de multe ori pe bătrânul înv., mi-a vorbit multe între altele mi-a zis: „Nu ştiu zău cât o mai fi atâta luptă între fii aceluiaş neam, şi mi-e frică că mor şi nu mă voi putea odihni ştiind că nu s'a făcut unirea noastră

Da în adevăr nu peste mult timp bătrânul înv. ne va părăsi.

O cruce simplă de lemn şi un mormânt de pământ va aminti pentru un timp oarecare existenţa fostului învăţător, care o viaţă întreagă a luptat pentru neamul său. In serile lungi de iarnă sufletele curate îi vor pomeni numele şi în timpurile frumoase de vară ori care sătean ce va trece ocazional prin cimitirul satului văzându-i mormântul va zice: **„Aici e îngroapt Moş Sandu".**

Şi sufletul bietului înv. ştiu că va fi mulţumit şi cu atât.

Un Hodoşan.

timp, în baza certificatului obținut, absolventul poate să-și câștige existența în bune condițiuni.

Absolvenții școalei noastre în privința serviciului militar, se bucură de favoarea art. 53 din legea recrutării iar absolvenții CURSULUI SERAL suprapus durata cursurilor 3 ani de favoarea art. 52 din aceiași lege.

Școala noastră dă elevilor săi, o temeinică pregătire pentru viața profesională și le completează cu multă grije cultura generală și educația.

Direcțiunea.

Din viața satelor noastre

Federala Cooperativelor sătești cumpără grâu pe seama armatei cu cel mai înalt preț de pe piață.

Livezeni. Săteanul Gheorghe Mojotcă, din Ircoroni, a fost lovit de trăznet, pe muntele Obârșia. Nenorocitul a murit în vârstă de 51 ani.

Vulcan. In seara zilei de 19 l. c. femeea Ileana Iacob, mergând spre casă, a fost atacată de Petru Munteanu, care în urma unei certe i-a dat o lovitură de cuțit la tâmpla dreaptă. Victima a fost dusă la spital. Agresorul a fost arestat.

Besenei. Biserica catolică din localitate a fost sfințită cu mare solemnitate de către episcopul romano-catolic, Dr. Pacha, din Timișoara.

Stanciova. (Continuare). Incepând a-și face adepți și îndemnând pe toți cei interesați, ca el, să acapareze pământuri, cât de multe, unde le place lor, să-și are, să-și samene, fără nicio frică, căci aceste măsuri ce se iau, nu sunt serioase; și coloniștii Unguri să nu fie speriați, că nu mai este mult și iarăși vor fi aici acei ce au fost odată; într'un cuvânt România Mare pentru el era un vânt trecător. S'a crezut la început, că aceste sbârnăieli sunt îndreptate din ură veche personală, asupra câtorva persoane din comună ce figurau în Consiliul de administrație al obștei.

Și cum este la noi că toate se trec cu vederea, și a rămas la convingerea că trebue să fie puțin țicnit, cu toate că se știa trecutul lui, toate faptele-i frumoase, ce cad greu de tot pe capul nenorociților, din acea comună și le suportă toate, crezând că așa vrea Dumnezeu, să-i pedepsească.

Insă, ce sământă aruncată în pământ la timp favorabil nu încolțește? Și ce scânteie, de foc, nu aprinde paiele uscate?

Notăm că pe acel timp, de poveți și sfaturi, binevoitoare pentru țara noastră, era în curs litigiul la Liga Națiunilor, cu chestiunea optanților Unguri.

Nu s'a respectat nici o dispoziție a măsurătoarei inginerului, nici rezervele care sau dat la obște și nimic nu ia oprit pe cei mai înfocați de a ara unde le place.

Râzând după paravan d-l Rezsö, Zabo conducătorul sforilor, nu putea să rămâe fără profit și crezând că va fi ajutat de noroc, ca în anul trecut, când cu înșelăciune, inducând în eroare Consilieratul agricol, a ridicat cu forța recolta după lotul învățătorului comunal, sub pretext că este seziunea lui Notarială de 15 jug.

Prin legea reformei agrare, nu s'a prevăzut ca rezerve de interes obștesc și sesiunii notariale. La ce bun? Iar dacă asta s'a mâncat sub dominația Maghiară, nu se mănâncă la noi!

S'a dus și în acest an la Consilieratul agricol, mințind fără obraz, că are familie grea, și că a însămânțat cu trudă cele 16 jug. care acum vrea să i le ia cu forța și câte altele. Va urma

Medicale

Combaterea boalelor venerice

de **Dr. I. Bozac**

(Continuare).

Măsurile de profilaxie individuală se îndreaptă nu numai contra blenoragiei, ci și în contra celorlalte boli „venerice“. Cu prilejul nimicirei gonococilor vom căuta să distrugem și germenii șancrului moale și a sifilisului. Deaceea este practică combinația de medicamente desinfectante, cari sunt potrivite a ne feri de toate bolile venerice. O atare combinație este pomada lui Cattier, care pusă în tub poate fi purtată în buzunar:

Rp.

Proteinat de argint 0·75 gr.
Calomel 25 gr.
Ol. vaselină 10 gr.
Lanolină 25 gr.
Apă } 7·50 gr.
Apă de roze }

Cu această pomadă se vor unge organele genito-urinare — după posibilitate — încă înainte de raportul sexual și un mic cvant va fi întrodus și în uretră. După contactul sexual se va urina și vor fi spălate organele genito-urinare, cari vor fi apoi din nou unse cu pomada lui Cattier. Pomada întrodusă în uretră după raportul sexual va fi lăsată acolo mai multe ore, și nu se va urina timp de 3—4 ceasuri.

In farmacii se găsesc diverse desinfectante în cutioare de buzunar (Samariter, Duanti, Caviblen, Spirogon, Prophylaxine polyvalente etc.). Aceste cutioare conțin de obciiu separat desinfectantele contra blenoragiei (Protargol, Albargin, Targesin, Choleval, Uranoblen etc.) și contra sifilisului (Calomel, Sublimat, Hydrargyrum oxycyanatum, Chinin, Bismut etc.) In fiecare cutioară se află instrucțiuni tipărite la înțelesul tuturor. Totuș este consult să se ceară sfatul unui medic la întâia întrebuințare a desinfectantelor, fiindcă măsurile acestea de desinfecție numai atunci ne pot fi de folos, dacă **sunt bine și cu pricepere aplicate.**

La acest loc țin să amintesc, că **infecțiile numeroase** de blenoragie se datoresc mai ales lungei durate a acestei boli și lipsei de cunoștințe suficiente asupra bolilor venerice. Mulți pacienți — cari sufer de blenoragie cronică — își pierd pacițnța și sistează tratamentul înainte de complecta lor vindecare. Foarte mulți bolnavi cari nu se tratează, se mângâie cu zicătoarea: „Toate blenoragiile sunt curabile, numai cea dintâia nu“. Aceasta credință este greșită, pentrucă prin noile procedee de tratament se pot vindeca aproape toate blenoragiile în câteva luni sau cel mult în câțiva ani și sunt mai rari cazurile cari resistă ani de zile metodelor moderne de tratament. Cauza sistării prea de vreme a tratamentului mai este: Lenea, grijile materiale, depărtarea prea mare de sediul medicului, tendința de tăinuire a boalei, călătoriile făcute în societate, ignoranța și optimismul exagerat al unor medici tratanți. Acești bolnavi întrețin raporturi sexuale, ba chiar se căsătoresc și — cu știință sau fără știință — infectează persoanele de sexul contrar. — Cunoștințele insuficiente și greșite asupra blenoragiei sunt cauza unor periculoase obiceiuri la sate. Un atare obiceiu prost este spălarea ochilor inflamați cu urină. Această neghiobie poate avea urmări triste, fiindcă urina gonoroicilor netratați și a gonoroicilor incomplet tratați poate să conțină gonococi și poate provoca o gravă inflamație a ochilor (oftalmoblenoragie) și chiar și orbirea.

Un alt obiceiu periculos isvorește din credința deșartă că, raportul sexual cu o fată virgină îl scapă pe bărbat de blenoragie. Urmările acestei credințe sunt din cele mai triste, fiindcă fetele violate devin în mod ilegitim gravide și pe deasupra mai sunt și infectate cu blenoragie. Este datoria preoților și învățătorilor, ca să pătrundă până la sufletul țăranilor lipsiți de cultură, să descopere și să spulbere atari credințe deșarte, cari credințe sunt cauzele multor nenorociri și fac din om un animal.

O altă boală venerică este:

Șancrul moale (Ducrey)

Șancrul moale este o boală contagioasă, cu adevărat venerică, fiindcă se propagă mai ales prin raportul sexual și se localizează de obiceiu pe regiunea organelor genito-urinare. Infecțiile extragenitale sunt rari și le găsim mai ales la persoanele cari îngrijesc bolnavul și la persoanele cari întrebuințează obiectele intime (vas de noapte, bideu, etc.) ale bolnavului, fără a le desinfecta în prealabil. Șancrul moale se arată la 36—48 ore după infecție și se prezintă întâiu ca o papulă mică, înconjurată de o zonă roșie, ca apoi la 2 zile să se transforme într'o pustulă. Crepând pustula, rămâne în locul ei un ulcer mic, dureros, acoperit cu puroiu, cu margini neregulate, subminate și inflamante. Ulcerul netratat progresează atât spre periferie cât și în profunzime. In 6—8 săptămâni se vindecă și spontan, dar în acest timp se pot produce autoinoculații în regiunea vecinașă, dând naștere la noui ulcere, a căror durată încă este de mai multe săptămâni. In unele cezuri șancrul se vindecă în centru, dar progresează spre periferie, desenând un drum serpiginos.

Agentul patogen al șancrului moale este streptobacilul descoperit de Ducrey la 1889. Acest bacil se colorează ușor cu vopselele bazice de analină (metilen-albastru, metilen-verede-pironin). Prin inocularea acestui bacil în piele și mucoasă se poate produce experimental ulcerul moale. O atare inoculare se produce de obiceiu și la bolnav, în jurul șancrului moale, prin puroiul scurs sau transmis la acel loc. Această autoinoculare explică multiplicitatea șancrului moale și aceasta îl deosebește de ulcerul sifilitic, care chiar dacă în unele cazuri este multiplu, dar nu prezintă șancruri de diverse vechimi și nici diferințe mai importante în mărimea lor.

Streptobacilii ajung din ulcer în vasele limfatice și în ganglionii limfatici, producând în multe cazuri bubonuli sau buboni („doabă“). Acești buboni sunt dureroși și înclină spre supurare, ceeace îi deosebește de poliadenita sifilitică nedureroasă.

Prin amestecul streptobacililor cu alte bacterii (simbioza fuso-celulară, streptococi etc.), ulcerele pot deveni difterice, gangrenoase, fagadenice, distrugând importante teritorii de piele și mușchi etc.

Streptobacilii ajung în piele sau în mucoasă în urma unei soluții de continuitate. Poarta de întrare poate fi atât de mică, că cu ochii liberi nici nu poate fi observată. Cu ocazia raportului sexual pot ajunge în această soluție de continuitate nu numai streptobacilii lui Ducrey, ci și spirocheți palizi a lui Schaudin, adecă **agenții patogeni ai sifilisului.** Produsul acestei infecții se numește **șancru mixt.** Un atare ulcer are trei săptămâni aspectul unui șancru moale, după care timp se ivesc apoi simptomele clinice ale sifilomului primar.

(Va urma).

Teatru pentru tinerime

de: **Prof. Iosif Velceanu**

Unde dai și unde crapă!

comedie cu cântece, într'un act.

(Continuare).

DINU:

Ești prea ironic...

GHIȚĂ:

(prietenește). Frate Dinule! Ești băiat isteț și de caracter! Iți dau un sfat foarte prietenesc: lasă resoanele dragostei! Sunt indiscret, fiindcă îmi ești cel mai bun prietin. Mi-e jale de jalea ta! Pentru mine dragostea voastră s'a diochiat demult... S'apoi melancolia ta mă supără și mă silește să te opresc... Mai ai timp pentru prostii d'ăstea! Fă lecțiile și-ți îndeplinește datorințele la cercetășie și nimic mai mult... **Ce-are a face!** Pentru distracții caută alte terenuri, bunăoară intră în societatea noastră și te vei lecui! Iți garantez!

DINU:

(înfuriat). Doar' nu presupui, că's amăgit din cauza vreunei dragoste...

GHIȚĂ:

(tăindu-i vorba). Nu presupun, ci sunt sigur că inima ta suferă: Dar lasă inima să rabde! **Ce-are a face!** Dinule! Revină-ți în fire! Nu te lăsa ademenit de niște surîsuri trecătoare... Sorioarele și așa se mărită înainte de ce ne terminăm noi școlile (a parte). Și-apoi fetele țin mai mult la o pălărie nouă, decât la un candidat de însurătoare necopt și neisprăvit. **Ce-are a face!** Dealtfel iartă, că te-am conturbat în meditațiile tale inofensive. Grăbesc la stadion. **Ce-are a face!** M'așteaptă camarazii. Servus! **(ese grăbit).**

DINU:

Ce băiat exaltat! Dar e vesel! Și eu sunt amărît și mâhnit.

Cântă:

A fost numai întâmplare — Am în suflet presimțire
O greșală ce-am făcut — Totul să-i destăinuesc
Și'n această disperare — La această întâlnire
Am răbdat și am tăcut — Sufletul să-mi potolesc
Port în suflet o durere — Zile 'ntregi tot în tăcere
Mult alerg s'o potolesc — Port însuflet mult suspin
Și n'am nici o mângăere — Și n'am nici o mângăere
Jalea s'o destăinuesc — Pentru zilele ce vin.

Camarazii 'n bucurie
Rîd, glumesc neîncetat
Eu din rîs și veselie
Niciodată n'am gustat—

(ese).

SCENA 4.

Mihai.

MIHAI:

(intră confus și speriat). Nu știu ce-i cu minie astădzi pa'rcă-s folomoșit la căpățână. Mi să'mpare, că Dinu m'o dat o epistoală ca s'o dau lu Florica. Nu sciu ungi-am pus-o. O caut îr ruptu capului și n'o aflu nicăiri. Parcă-i făcătură!

(înfuriat). Altminteni șie-mi și bat capu cu prostăi dăscia! Ei, drășia dracului! In loc să-și caucie dă școală și dă învățătură, iei își frământă creeri cu scrisori! N'o fi cumva scrisori de dragoste? Și Dinu mă tragie pă sfoară, dzicând, că Florica-i verișoara s'a! Ei drășia dracului! Nu știu ce să cred! Auzi vorbă: dragoste copilărească. Afurisitu de clavir franțuzăsc. **Ei drăcia dracului!**

(liniștindu-se). Altminteni Dinu e copil bun, băiat dă triabă, dar ci-e folos, că să gângiește cie tăt numa la Florica. S'o pierdut zăloaga la carcie. Mi să parie, că și Florica ș'o scălciat mincia: toată dziulica ofeiază, dă par'că i-o murit mă-sa. **Ei drăcia dracului!** Vezi ci-e facie claviru franțuzăsc... Dar am dar și io dă potcă cu epistoala afurisâtă. Ungi-oi fi pus-o? **Ei drăcia dracului.** Dar dac'o ajungie în alcie mâni nespălace; dar dac'o găsește coana Inoțința!(cu jale) Oh! O! bieții copii! I-am băgat în mare nenorocire. Ci-e să mă știu fașie?

Pe Dinu îl țip'afară din școală și-ș piergie rangu la cercetășie. Și mi frică, să nu-ș facă șieva rău din prișina mea! Dar Florica? Oh! Pentru ea ar fi o adevărată smintitură. Coana Inoțința ar faci-o dă râsu fecielor ș-ar scoaci-o afară din pinzion. Dar am avia și pagubă, fiindcă părinții lu Florica-s foarcie bogați și plăciesc o sumăgienie dă bani la pinzion.

(disperat). Vai dă capu mieu. Cie pacoste! Ci-e nenorocire! Ci-e dracu să fac?

Iacă că vine coana Inoțința cu fecile! (mai vesel). S'o vegieți cât îi dă fercheșă și dă gurișă. Taie, ca briciu!

Dar unge-oi fi pus epistoala? Ungi-am pus'o, săracu dă mine?

Oh! Oh! **Drăcia dracului!** (intră în pension).

SCENA 5.

Inocenția și elevele de pension; apoi Mihai. Elevele intră pe scenă în șir, două cu două, în fruntea lor Inocenția. Toate par îngândurate și serioase.

Ajunse pe scenă se postează în formă de semicerc.

Inocenția:

(cu asprime). Fetelor! Dupăcum mi se spune, azi iarăși ați călcat regulamentul. Cu toate sfaturile mele, ați comis fapte, ce stau în contrazicere cu disciplina și ordinea, ce trebue să domnească în pension!

Așadar, vă provoc: fiecare dintre voi, să-și mărturisească deschis și pe față crima!

Ați înțeles? Poftim, cât mai repede!

Elevele:

N'am făcut nici un rău! Ce s'a 'ntâmplat iarăși? Eu n'am făcut nimic!.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tribuna liberă*)

Domnule Director,

Binevoiţi a publica în preţiosul d-voastră ziar „Svastica Banatului“ următoarele:

Domnul Prefect **Dr. Iuliu Coste** a binevoit a pune la dispoziţia „Casei Naţionale“ din loc, un ajutor din fondurile judeţului în suma de 100.000 Lei. Fără ajutorul primit la timp, nu am fi putut satisface îndatoririlor faţă de maieştri întreprinzători, de aceea îmi ţin de datorinţă a mulţumi din suflet, în numele comitetului „Casei Naţionale“ şi a poporului, domnului Prefect pentru mărinimosul ajutor.

La concertul aranjat în 15 August a. c. au binevoit a suprasolvi domnii: Nicolae Căpăţină 200 Lei, Antoniu Noll notar com. Breştea 60 Lei, păr. Aurel Colojora Meadia 60 Lei, Romul Micu secretar com. Semlacul-mic 40 Lei, pentru care le mulţumim şi pe această cale.

Denta, la 22 August 1928.

Cu stimă

Aurel Brota, preot

*) Pentru cele cuprinse la această rubrică redacţia nu răspunde.

Glume

Apelul partidului naţional-ţărănesc. Miloşii copii din redacţia „Voinţei Banatului“, îndureraţi de păţania unui biet căţăl, — incapabili de a înţelege alte chestiuni mai importante, — în numărul din 26 August apelează la cetitori rugându-i să le comunice, cine a tăiat coada cânelui aflat pe străzile Timişoarei, în seara de 21 August a. c.

Inregistrăm, că P. N. T. a luat sub ocrotirea sa toţi câinii, şi se revoltă, când cineva le taie din coadă. Acum înţelegem abia, de ce iubesc ei atât de mult şi pe „oamenii“ cu „coada“ tăiată.

Telegramă urgentă d-lui Vidrighin. Incă un post vacant: tronul din Albania. Ai cele mai bune şanse de reuşită, fiindcă albanezii sunt tot atât de proşti, ca valahii. **Szana.**

Nasul lui Şerblescu dela „Voinţa Banatului“. Un şvab cu un nas cât un castravete, aderent al P. N. T. intră în redacţia „Voinţei“.

Şerblescu s'a speriat de nasul şvabului şi-l întreabă: bine d-le, de unde ai nasul ăsta?

Să şti d-le Şerblescu, când D-zeu a împărţit nasurile, am fost şi eu acolo. Am văzut toate nasurile de pe lume şi ăsta mi-a plăcut. Şi al d-tale era acolo, dar am zis: ăsta nu-mi trebue, pe ăsta mă...

Când d-l Maniu va fi la putere. Gazeta organizaţiei din Timiş-Torontal a P. N. T. va apare în trei limbi:

Pagina primă, care se ocupă de politică, va fi scrisă ungureşte (fiindcă avocaţii partidului nu ştiu gândi în altă limbă).

Pagina 2 şi 3 va apare nemţeşte (fiindcă mulţi partizani nu cunosc altă limbă).

Pagina patra, care conţine publicaţiunile de licitaţie a diferitelor autorităţi, va fi scrisă în limba românească.

Meritele lui. Un preot, care nu-i lugojan, vrea să ajungă protă la Belinţ şi să duce la Arad să ceară sprijinul d-lui Păcăţanu. Ai vre-un merit, întreabă Păcăţanu. Am multe, foarte multe: Am pălmuit o femee, am refuzat să cuminec pe un om de 70 ani, pe alt moşneag nu l'am spovedit, iar pe Moş Mitru l'am îngropat cu crucea bisericii pe piept şi încă multe, multe alte fapte merituoase.

Asta-i omul meu — zice Păcăţanu, — du-te acasă, vei fi ales, numai să faci examenul de şofer, ca să mă şti căra cu mortobilu, când vin la tine.

Ghicitoare. Dr. Nicoară: Unde pot afla pe colegul Zărie?

(Dr. Zărie, a plecat să caute cele 40.000 Lei donate de d-l Dr. Nicoară, pentru un scop cultural, fără ca cineva să ştie, că unde, că cui şi că când a făcut donaţia).

Redactorul Trinktag este însărcinat cu deslegarea acestei ghicitori.

O vechie prietenie. D-l Stinghe, directorul Şcoalei comerciale, dă la „Metropol“ un banchet în onoarea domnului Spălăţălu, reîntors la Timişoara şi numit **iarăşi** „director“ la şcoala de comerţ.

Academie politică la Timişoara. S'a deschis marea Academie de înalte ştiinţe politice, sub direcţia savantului **R. S. Molin.**

Se ţin cursuri serale pentru începători şi înaintaţi (pentru îndărătnici, după miezul nopţii).

Ziua se fac exerciţii cu baloane politice, de 1000 cai morţi putere, asigurate în contra exploziilor. Catedră teologică la ‚Strand'. Asistenţi la catedre, domnii: Mihai Viteazu, Iancu Haiducu, (viraje politice) Senatorul Patrichie Neamţu de Jena, lângă Sacul (a nu se confunda cu Jena din Germania), barometrul politic, Doftorul Ion Siringă, de Ilidia (igiena la München), Savy Pierre de Şag (damblauă politică de Marea Neagră), Cavaler de Pomuţiu (politica la poartă), Şerblescu de Buzău (closete politice), Ion Oprea (sfori şi poduri rupte).

Succes garantat! Dovada cariera politică a directorului.

Membrii partidului naţional-ţărănesc 50% reducere.

Cultură de jandarm. Plutonierul de jandarmi din Jamul-mare, având un mare interes faţă de literatura română, a aflat de bine să introducă şi găinele sale în miseriile literare.

In acest scop, a introdus biblioteca casei naţionale, în cotetul găinilor.

In scurt timp vom auzi, că găinele plutonieruloi vor declama din Coşbuc şi Eminescu, iar sătenii vor învăţa carte dela găini. Plutonierul, şi el, dela găini a învăţat.

O cerere urgentă. Dl. Iancu Conciatu, caută urgent un naş, care să-i pună nume noului partid politic, înfiinţat de dânsul, la Bozovici.

Primarul din Bogaroş. Pe vremea ungurilor, primarul din Bogaroş pleacă la Budapesta, unde ajunge seara. Fiind străin, intră în prima crâşmă.

Avea în buzunar 10.000 coroane aur.

Nişte fete de stradă observă că este străin şi se aşează la masa lui, cu scopul de a'l stoarce de bani.

Comandă vin, şampanie şi primarul plăteşte, ca un magnat. Vinul a fost însă mai tare ca dânsul şi în curând l'a răsturnat sub masă.

Fetele îi procură un frac şi un „ţilinder“ lung de ½ metru şi îmbrăcat astfel, cu „ţilindărul“ pe cap, îl lasă sub masă, fără un ban în buzunar.

Dimineaţa primarul se trezeşte şi pe stradă se uită în prima oglindă. S'a speriat. Un poliţist îl întreabă, că cine este.

Nu ştiu ungureşte d-le.

Poliţistul îl duce la comisariat, unde căpitanul de poliţie îl întreabă nemţeşte. Cine este d-ta? Ich wes nit! Nu ştiu! Intreabă d-le cu telefonul la primăria Bogoroş. dacă primarul este acasă, atunci nu sunt eu, — iar dacă nu-i atunci eu sunt primarul din Bogaroş.

Un complot la Primărie. In sânul Primăriei s'a descoperit un vast complot îndreptat în contra pacinicilor cetăţeni. Anume: d-l Loichiţa stropeşte străzile de 20 ori pe zi, fără să fie măturate, ceeace cauzează alunecarea trecătorilor, cari îşi frâng oasele. Pe nenorociţi îi ridică „Salvarea“ şi transportându-i până la spital, cu siguranţă îi dă gata. Trăsura salvatorilor este provăzută cu arcuri patent: când roata trece peste o peatră de 2 cm. înălţime, trăsura se ridică şi scoboară de 10 ori, câte 6 cm.

Dacă nenorocitul nu a reuşit să-şi frângă grumazul la timp, dl Micloşi s'a îngrijit, ca 200 de tramvaie să pândească fiecare ocazie de a călca pe ori cine le cade în drum.

Şi ce rost au aceste masacre?

Să meargă bine întreprinderea de înmormântări a d-lui Păcurariu.

D-l Vidrighin şeful apaductului a ridicat preţul apei la sume fantastice, pentru a constrânge pe cetăţeni să înlocuiască apa cu berea Szana, care pentru spălatul picioarelor este bună, fiindcă face spume. Rezultatul este, că berea Szana mână apa pe moara d-lui Păcurariu, fabricantul de cosciuge în mic şi mare.

In redacţia „Voinţei Banatului“. Redactorul de 17 ani „regăţean“: Domnule şef, cine este Einstein, despre care se vorbeşte atât?

Şeful de 23 ani tot „regăţean“: Einstein, băete, este un ilustru membru al partidului N. T. A făcut o teorie, care nu încape în capul d-tale de găină, altfel, decât numai, dacă ţi-o explic prin exemple. Ascultă: să zicem, că un aderent de al nostru sună la telefon, o minută întreagă, fără să se prezinte centrala. Acesta cu siguranţă va zice, că a sunat un ceas întreg. Un liberal ticălos între la vecinăsa şi rămâne 2—3 ceasuri acolo, — ce crezi, — n'o să zică ticălosul, c'a stat numai 2—3 minute?!... Ai înţeles? Redactorul..... da, pentru gluma asta idioată a putut să ajungă cineva la renume mondial? Atunci, noi, cu glumele din „Voinţa Banatului“ suntem de un milion de ori mai tari, ca Einstein!

Are dreptate. O delegaţie de săteni se prezintă la un deputat timişorean, cu următoarea rugare: „Măria Ta, am venit să te rugăm frumos să ne duci notarul din comună, fiindcă nu mai putem trăi cu el. Işi face de cap şi îi prost ca noaptea: nu se pricepe la nimica pe lume. Nu ştim cum a putut ajunge acesta notaraş?!

Bine măi proştilor, dar cum am ajuns eu deputat!?

Societatea „Ratopax“. In Timişoara s'a înfiinţat o societate pentru extirparea şobolanilor, sub numele de „Ratopax“, cu sediul în cafeneaua „Pallace“. Membrii sunt recrutaţi dintre intelectualii români din Timişoara şi ficcare este obligat a purta la sine o mică cutiuţă de „ratopax“. Intre şobolanii extirpaţi până acum, numărăm pe d-nii Oprea, Cosma, Conciatu, Rămneanţu, Pau, etc.

42 grade căldură la umbră şi „Curentul“. Zilele trecute am cetit în „Curentul“, că la Bozovici s'a înfiinţat un nou partid politic: „potenţii Banatului“. Informaţia este greşită, fiindcă persoanele arătate acolo, nu au nici o cunoştinţă despre „potenţa“ ce li se impune. Căldura tropicală a produs o „fata morgană“ în fantezia corespondentului din Oraviţa, — numai astfel se poate explica greşala comisă.

„La Marocan“ se chiamă cel mai important restaurant din Timişoara şi Banat, fiindcă, aici, la umbra celor patru bucăţi de leandrii, se ascund cei mai mari demnitari ai Banatului, cari pun ţara la cale. Fabuloasa grădină a lui Semiramis din Babilon, este un fleac, pe lângă cei 4 (patru) leandri din „Morocanul“ Fabruculuı.

D-l dr. Avram Imbroane, vicepreşedintele Camerei, prezidează parlamentul „marocan“. Savy de Şag îşi desbracă ghetele, fiindcă 'l dor bătăturile; Pau desbracă gulerul şi şade cu „inima desfăcută; Rămneanţu bea cinci „sprituri“ şi zice, că are numai patru; **Suciu** prietenul lui Avram şi confidentul lui Georgeviciu se aprinde de căldură şi Nistor se piaptănă; Conciatu mănâncă de patru ori, ca să se obicinuiască a mânca cu mâna stângă; Dr. Laţai bate cu pumnul în masă, de se varsă paharele; (Rămneanţu zice acum, că are numai trei sprituri); Obădeanu se miră de apetitul lui Conciatu şi se roagă în sine: Doamne fereşte-mă de un ginere ca acesta, etc., etc.

Orchestra simfonică, compusă din trei ţigani şi jumătate, cântă fără întrerupere.

D-l Imbroane deschide sesiunea marocană. Toţi vorbesc deodată, închipuindu-se în Parlament. Un sgomot adevărat marocan.

La plată d-l Rămneanţu dictează două sprituri şi un corn, iar d-l Conciatu zice, că are: o costiţă, două limbi şi trei ouă.

Semnul de recunoaştere. Un alcoholist vine dela înmormântarea soţiei sale. Pe drum îl surprinde o furtună groaznică. Bucăţi de ghaiţă de mărimea oului de găină, se lovesc de capul lui. Necăjit se opreşte şi suspină: D-zeu s'o ierte, se vede că a ajuns sănătoasă în raiu.

Anunţ comercial. Piei de cloţe se cumpără en gros la dl. Bobrescu, în Palatul Camerei de Comerţ. Transacţii după bună învoială. In caz de nevoie se fac şi concordate forţate, când se dau 25 lei pentru una sută. Cartă postală ajunge şi vin la domiciliu, cu automobilul meu (vechi, cumpărat de nou, marea „Closet Ambulant“) cu o viteză de 1000 klm. pe oră.

Cura de struguri

Sezonul vacanţelor s'a apropiat. Pretutindeni se fac pregătiri pentru plecare. Clasa bogăţaşilor este preocupată de modul cum ar putea să desfăşoare mai mult lux. Acea a intelectualilor este frământată de grija întrebuinţării cu cât mai mult folos a scurtului timp acordat pentru repaos.

Natura însă s'a îngrijit şi de sănătatea celor săraci, celor modeşti, a miilor de suferinzi, cari neputând lupta cu puterea celor avuţi, se mulţumesc să caute salvarea prin mijloacele cele mai simple, cele mai naturale, cele stau la îndemână. Intre acestea este şi **cura de struguri.**

(Va urma.)

No. 1579/928.

AVIZ

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de completare a şcoalei primare rurale din comuna Fratelia (Chişoda nouă) în ziua de 17 Septemvrie 1928 ora 10 a. m. se ţine licitaţie publică (Prefectura judeţului etaj II. No. 78), conform publicaţiunii înserate în Monitorul judeţului Timiş-Torontal.

Comitetul şcolar judeţean.

Prefctura judeţului Timiş-Torontal.

No. 22429/1928.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Se publică spre cunoştinţă generală că se va ţine licitaţie publică cu termin de 30 zile în ziua **de 1 Octomvrie 1928, ora 12. a. m.** la Prefectura judeţului Timiş-Torontal pentru zugrăvirea birourilor dela etajul al II. ocupate de serviciul administrativ judeţean.

Licitaţiunea se va ţine în conformitate cu dispoziţiunile art. 72—83 din legea contabilităţii publice.

D-nii concurenţi vor depune pe lângă ofertele lor timbrate conform legii, închise şi sigilate şi o garanţie de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Oferte în valută forte şi supraoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor de pe deviz este de lei 44.850.

Caetul de sarcini, devizul cum şi alte informaţiuni se pot obţine în orele de birou de la serviciul economic al judeţului (Etaj I. 61).

Timişoara, la 27August 1928.

Prefect: **Dr. Coste.**

Şeful serviciului: **Meza**

Marele hotel şi restaurant

„DACIA“

din Lugoj. Antreprenor Petru Vlădău

Renovat şi transformat, serveşte clientela în felul cel mai mulţumitor. Preţuri favorabile. **Bucătărie românească. Vinuri originale şi proprii.**

Camere curate şi higienice. Călătorii şi vizitatorii Lugojului, la „Dacia“ vor afla o masă bună şi ieftină, precum şi locuinţă confortabilă. :-:

CINEMA:

CETATE: 8 şi 9 Sept. — APOLLO: 11 Sept.
CONCORDIA: 6 şi 13 Septemvrie

Compromite-mă

Admirabilă comedie cu umor irezistabil. Cum se remărită cu primul bărbat o femee divorţată din pricina unor ciorapi de mătase.

In rolul principal: LAURA LA PLANTE.

Prod. Universal.

Monopol: Filmcentrala, Timişoara.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCĂ“ Sucursala Timişoara, Piaţa Tepeş Vodă No. 2. — Telefon No. 1200.